

Projekt realizowany pod nadzorem Ministerstwa Edukacji Narodowej

VULCAN kompetencji w ŚLĄSKICH SAMORZĄDACH

Wzajemne poznanie i integracja uczestników

Moduł 1

Autor: Dorota Tomaszewicz

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Cel ogólny:

Zapoznanie uczestników szkolenia z pojęciem, historią, celem wprowadzenia kompetencji kluczowych do edukacji. Zrozumienie korzyści płynących z kształtowania kompetencji kluczowych.

Cele szczegółowe (efekty)

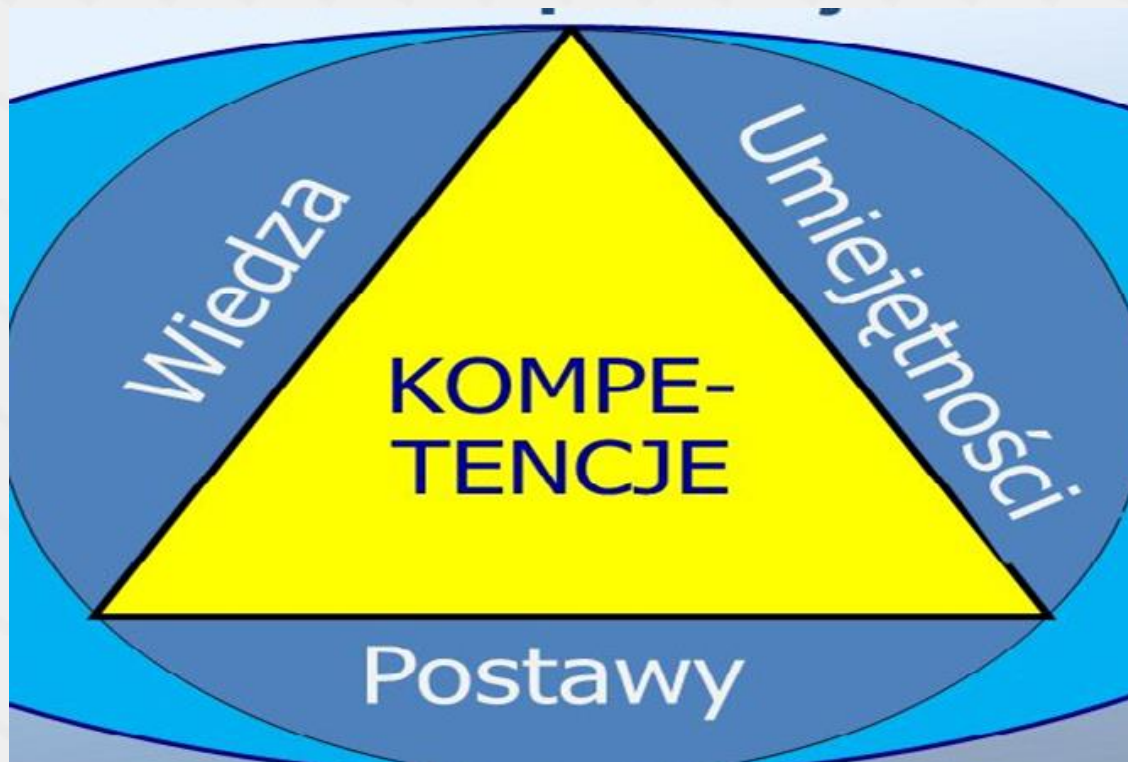
Uczestnik szkolenia:

- charakteryzuje pojęcie kompetencji,
- wyjaśnia czym są kompetencje kluczowe zgodnie z zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady Europy,
- definiuje 8 kompetencji kluczowych określonych przez Parlament Europejski i Radę Europy ,
- wyjaśnia korzyści płynące z kształtowania kompetencji kluczowych dla przygotowania dzieci i młodzieży do dorosłego życia i funkcjonowania na rynku pracy,

Kompetencja to ...

Kompetencja to połączenie W + U + P

Z dostępnych materiałów zbudujcie most, po którym przejedzie miniaturka samochodu. Most ma mieć długość **0,35 m**, a **wysokość filarów** stanowić ma **3/5 długości mostu**. Most powinien mieć wjazd i zjazd!

Do tego każda grupa otrzymuje dodatkowe polecenie 😊

Do tego każda grupa otrzymuje dodatkowe polecenie:

Grupa 1. – nazwijcie swój most nazwą najdłuższego mostu w Europie i przygotujcie ulotkę reklamującą Wasz most w języku angielskim/niemieckim/francuskim/rosyjskim (do wyboru).

Grupa 2. – nazwijcie swój most nazwą najdłuższego mostu na półkuli południowej, zaprezentujcie jego położenie geograficzne.

Grupa 3. – nazwijcie swój most nazwą najdłuższego wiszącego mostu na świecie przedstawcie gdzie jest położony, co ze sobą łączy.

Grupa 4. – nazwijcie swój most nazwą mostu, któremu poświęcony jest jakiś utwór artystyczny i zaprezentujcie ten utwór.

Grupy otrzymują na wykonanie zadania 10 min. Na sali powinny być arkusze papieru A4, taśma klejąca dla każdej grupy, słomki.

Po wykonaniu zadania przez grupy, każda z nich dokonuje próby przejazdu samochodu przez most, a następnie prezentuje przygotowane dodatkowe zadanie.

Omówienie ćwiczenia

- *Jak się czuliście podczas wykonywania tego zadania?*
- *Co stanowiło dla Was wyzwanie?*
- *Co było najtrudniejsze?*
- *Jak sobie z tym poradziliście?*
- *Jakimi kompetencjami wykazaliście się, aby wykonać to zadanie?*

Czym są kompetencje kluczowe?

Przez kogo zostały określone?

Cele i tło

W związku z postępującą globalizacją Unia Europejska staje przed coraz to nowymi wyzwaniami, dlatego też **każdy obywatel potrzebuje** szerokiego wachlarza kompetencji kluczowych, by łatwo przystosować się do zmieniającego się świata, w którym zachodzą rozliczne wzajemne powiązania.

Edukacja w swym podwójnym – społecznym i ekonomicznym – wymiarze ma do odegrania zasadniczą rolę polegającą na zapewnieniu nabycia przez obywateli Europy kompetencji kluczowych, koniecznych, aby umożliwić im **elastyczne dostosowanie się do takich zmian.**

**Termin „kompetencje kluczowe”
Symposium Rady Europy - luty 1996 r.**

**Co ma połączyć wszystkich absolwentów
szkół w UE**

**skoro systemy edukacyjne stanowią dziedzictwo
kulturowe narodu i nie można ich ujednoczyć?**

***Jakie kompetencje są najważniejsze dla
wszystkich młodych Europejczyków i dla
budowania wspólnej Europy?***

Gdy w Polsce rozpoczęto przygotowania do reformy systemu edukacji (1998), kompetencje kluczowe sformułowane w Bernie stały się bardzo istotnym elementem podstawy programowej.

Kompetencje kluczowe

ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
nr 2006/962/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych
w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. L 394 z 30.12.2006)

Kompetencje kluczowe

są definiowane w niniejszym dokumencie jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji.

Kompetencje kluczowe

to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.

Na szczepku UE określono osiem kompetencji kluczowych:

1. porozumiewanie się w języku ojczystym;
2. porozumiewanie się w językach obcych;
3. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
4. kompetencje informatyczne;
5. umiejętność uczenia się;
6. kompetencje społeczne i obywatelskie;
7. inicjatywność i przedsiębiorczość;
8. świadomość i ekspresja kulturalna.

Zaleca się państwom członkowskim, m.in.:

- rozwijanie oferty **kompetencji kluczowych** dla wszystkich w ramach **ich** strategii uczenia się przez całe życie, w tym strategii osiągnięcia powszechnej alfabetyzacji, kształcenie i szkolenie wszystkich młodych ludzi w celu rozwijania kompetencji kluczowych na poziomie dającym im odpowiednie przygotowanie do dorosłego życia oraz stanowiącym podstawę dla dalszej nauki i życia zawodowego, umożliwianie osobom dorosłym rozwijania i aktualizowania kompetencji kluczowych przez całe życie.

Praca w 3-4 grupach:

- 1) Zapoznajcie się z opisem 8 kompetencji kluczowych (po 2 na grupę)
- 2) Zastanówcie się nad wagą tych kompetencji u dorosłego człowieka, by mógł sprawnie funkcjonować na rynku pracy
- 3) Wnioski zapiszcie na kartkach A4

→ Podzielenie się wnioskami na forum

Jaka wiedza jest mi potrzebna do wykonywania zadań na zajmowanym stanowisku pracy?

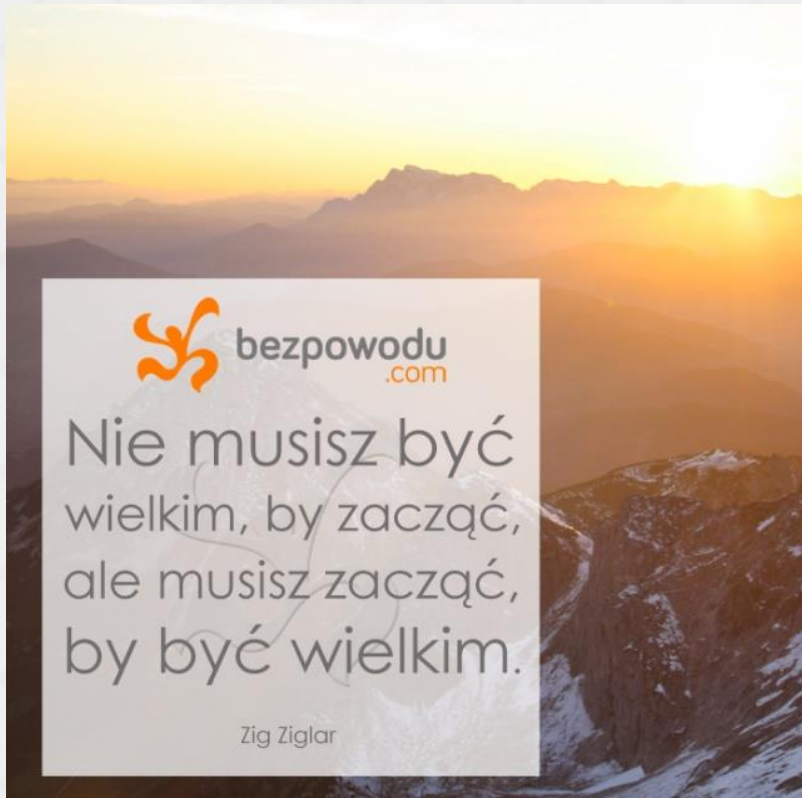
Jakie postawy pomagają mi w wykonywaniu pracy ?

Jakie posiadasz umiejętności, by dobrze wykonywać swoje zadania?

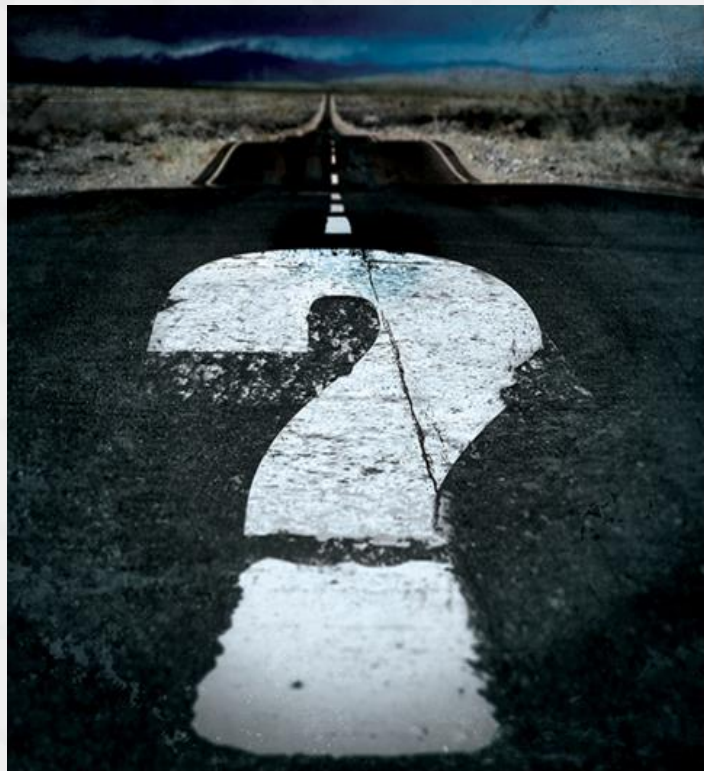
Moje stanowisko pracy a moje kompetencje

- Z kartki A4 wydzieramy „ludzika”
- Napisz odpowiedzi na pytania na przygotowanej sylwetce „ludzika” 😊 (7 min.)
- Porozmawiaj z innymi o efektach swojej pracy 😊

Podsumowanie

1. Co sprawia, że kształcenie kompetencji kluczowych jest tak ważne już od najmłodszych lat?
2. Jakie to powinno mieć znaczenie w prowadzeniu lokalnej oświaty i planowaniu strategicznym?

W jakich aktach prawnych określających funkcjonowanie oświaty w Polsce znajdziemy potwierdzenie konieczności kształtowania kompetencji kluczowych?

Aspekty prawne a kompetencje kluczowe

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977).

<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20120000977>

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. Poz. 356)

<http://new.ore.edu.pl/index.php/ppko/>

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. Z 2017 r. Poz. 1611)

<http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/1611/1>

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z dnia 31 sierpnia 2017 r. Poz. 1658)

<http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/1658>

Podstawa programowa a kompetencje kluczowe

Jeszcze obowiązującą PODSTAWA PROGRAMOWA

Najważniejsze umiejętności:

- 1) czytanie – rozumiane jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów w zakresie umożliwiającym zdobywanie wiedzy, rozwój emocjonalny, intelektualny i moralny oraz uczestnictwo w życiu społeczeństwa;
- 2) myślenie matematyczne – umiejętność korzystania z podstawowych narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz prowadzenia elementarnych rozumowań matematycznych;
- 3) myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;
- 4) umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w języku obcym, zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- 5) umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno - komunikacyjnymi, w tym także dla wyszukiwania i korzystania z informacji;
- 6) umiejętność uczenia się jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji;
- 7) umiejętność pracy zespołowej.

•Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w **sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół** (Dz. U. z 2012 r. poz. 977).

NOWA PODSTAWA PROGRAMOWA szkoły podstawowej

Najważniejsze umiejętności:

- 1) **sprawne komunikowanie się w języku polskim oraz w językach nowożytnych;**
- 2) **sprawne wykorzystywanie narzędzi matematyki** w życiu codziennym, a także **kształcenie myślenia matematycznego;**
- 3) **poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza** oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;
- 4) **kreatywne rozwiązywanie problemów** z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowanie;
- 5) **rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych;**
- 6) **praca w zespole i społeczna aktywność;**
- 7) **aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju.**

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. Poz. 356)

<http://new.ore.edu.pl/index.php/bpko/>

NOWA PODSTAWA PROGRAMOWA w branżowej szkole I stopnia

Najważniejsze umiejętności:

- 1) czytanie** - umiejętność rozumienia, wykorzystania i refleksyjnego przetworzenia tekstów, w tym tekstów kultury, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa;
- 2) myślenie matematyczne** - umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym;
- 3) myślenie naukowe** - umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;
- 4) umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych**, zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- 5) umiejętność** sprawnego posługiwania się nowoczesnymi **technologiami informacyjno-komunikacyjnymi**;
- 6) umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji**;
- 7) umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się**;
- 8) umiejętność pracy zespołowej.**

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. Poz. 356)

<http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/356/1>

Nowa podstawa programowa liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia

Najważniejszych umiejętności:

- 1) **myślenie** – rozumiane jako złożony proces umysłowy, polegający na tworzeniu nowych reprezentacji za pomocą transformacji dostępnych informacji, obejmującej interakcję wielu operacji umysłowych: wnioskowanie, abstrahowanie, rozumowanie, wyobrażanie sobie, sądzenie, rozwiązywanie problemów, twórczość. Dzięki temu, że uczniowie szkoły ponadpodstawowej uczą się równocześnie różnych przedmiotów, możliwe jest rozwijanie następujących typów myślenia: analitycznego, syntetycznego, logicznego, komputacyjnego, przyczynowo-skutkowego, kreatywnego, abstrakcyjnego; zachowanie ciągłości kształcenia ogólnego rozwija zarówno myślenie percepcyjne, jak i myślenie pojęciowe. Synteza obu typów myślenia stanowi podstawę wszechstronnego rozwoju ucznia;
- 2) **czytanie** – umiejętność łącząca zarówno rozumienie sensów, jak i znaczeń symbolicznych wypowiedzi; kluczowa umiejętność lingwistyczna i psychologiczna prowadząca do rozwoju osobowego, aktywnego uczestnictwa we wspólnocie, przekazywania doświadczeń między pokoleniami;
- 3) **umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych**, zarówno w mowie, jak i w piśmie, to podstawowa umiejętność społeczna, której podstawą jest znajomość norm językowych oraz tworzenie podstaw porozumienia się w różnych sytuacjach komunikacyjnych;
- 4) **kreatywne rozwiązywanie problemów** z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowanie;
- 5) **umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi**, w tym dbałość o poszanowanie praw autorskich i bezpieczne poruszanie się w cyberprzestrzeni;
- 6) **umiejętność samodzielnego docierania do informacji**, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania, rzetelnego korzystania ze źródeł;
- 7) **nabywanie nawyków systematycznego uczenia się**, porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;
- 8) umiejętność współpracy w grupie i podejmowania działań indywidualnych.

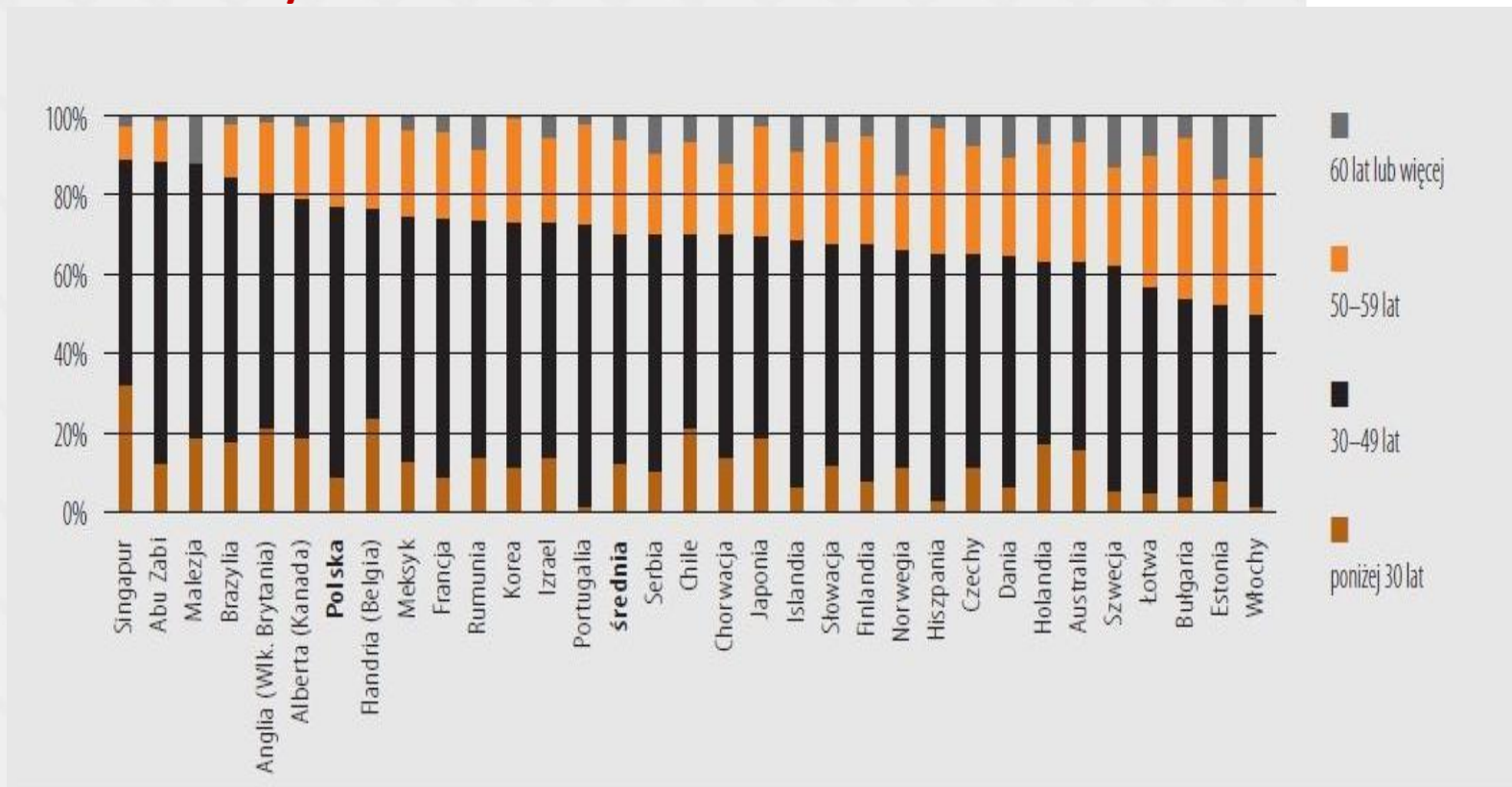
ZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia

<http://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2018/467>

Kim jest przeciętny nauczyciel w Polsce ?

Tylko 4% nauczycieli wchodzących do zawodu !

Ponad 60 % nauczycieli w wieku 30-49 lat

Dane źródłowe strona internetowa IBE - Międzynarodowego badania nauczania i uczenia się TALIS 2013.

W przedwczorajszych szkołach, wczorajsi nauczyciele uczą dzisiejszych uczniów rozwiązywania problemów jutra.

Marzena Żylińska

Jaki powinien być nauczyciel XXI wieku?

*„Przede wszystkim powinien **kochać swoją pracę**, **entuzjastycznie przekazywać wiedzę** i **nieustannie się uczyć**. **Najwyższym dobrem** powinien być dla niego **rozwój ucznia jako osoby**. **Innowacyjność** takiego nauczyciela powinna przejawiać się nie tylko w użyciu technologii, ale przede wszystkim w **zmianie sposobu myślenia o roli nauczyciela w procesie edukacji**.”*

[/www.superbelfrzy.edu.pl/](http://www.superbelfrzy.edu.pl/)

Kanon kompetencji nauczyciela XXI wieku

**Inwestycja
w wykształcenie nauczycieli**
Zdobywanie wykształcenia

**Inwestycja
w rozwój nauczycieli**
**Zdobywanie
kompetencji**

Systemowej pomocy potrzebuje

- Nauczyciel na starcie – stażysta
- Dyrektor na starcie
- Opiekun stażu w zakresie kompetencji organizowania wsparcia młodym nauczycielom

Nauczyciel z długim stażem pracy potrzebuje wsparcia w zakresie

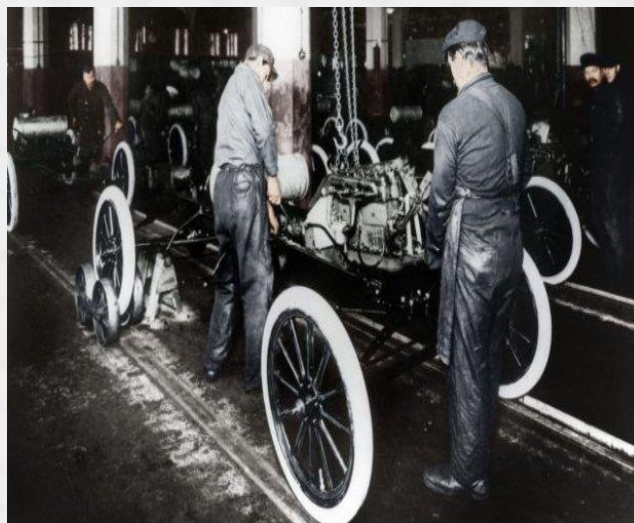
- Merytorycznego uzupełnienia wiedzy kierunkowej
- Przekazywania uczniom umiejętności uczenia się
- Systematycznego doskonalenia metodycznego
- Wsparcia we wdrożeniu założeń polityki rozwoju edukacji

PO CO TO WSZYSTKO?

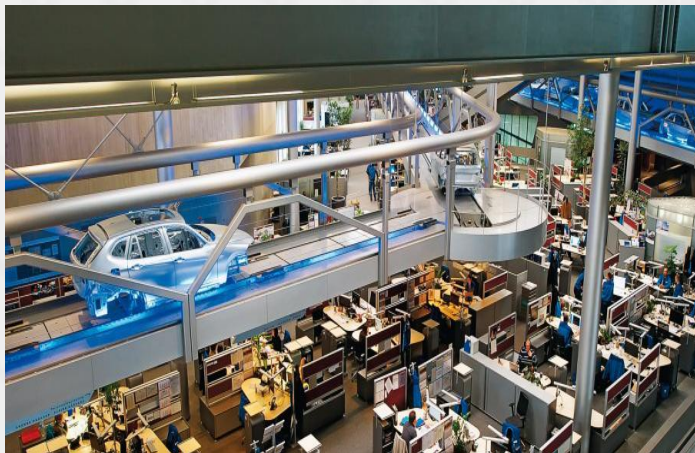
Oczekiwania pracodawców a kompetencje kluczowe ...

Fabryka Forda XIX w.

VULCAN
RAZEM DLA LEPSZEJ OŚWIATY

Fabryka Forda XX w.

Kategoria oczekiwań pracodawcy:	Krótka charakterystyka:
Samoorganizacja	Zdolność samodzielnego organizowania swojej pracy, skrupulatność, terminowość, inicjatywa, zarządzanie czasem, samodzielne podejmowanie decyzji, przedsiębiorczość i przejawianie inicjatywy (rozplanowanie i terminowa realizacja działań, skuteczność w dążeniu do celu), kreatywność (bycie innowacyjnym, wymyślanie nowych rozwiązań), odporność na stres i chęć do pracy
Umiejętności interpersonalne	Łatwe nawiązywanie kontaktów z innymi ludźmi, z którymi wspólnie wykonuje się zadania, współpraca w grupie, bycie komunikatywnym i jasne przekazywanie myśli, rozwiązywanie konfliktów między ludźmi
Umiejętności zawodowe	Praktyczne zastosowanie posiadanej wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej, posiadane doświadczenie zawodowe
Umiejętności kognitywne	Wyszukiwanie i analizowanie informacji, umiejętność wyciągania wniosków
Umiejętności techniczne	Umiejętności obsługi urządzeń wykorzystywanych w pracy zawodowej
Obsługa komputera	Umiejętność obsługi komputera, Internetu i oprogramowania wykorzystywanego w pracy zawodowej
Formalne kwalifikacje	Wykształcenie, posiadane uprawnienia, certyfikaty, ukończone szkolenia
Sprawność fizyczna	Kondycja, umiejętności związane z pracą fizyczną, wytrzymałość
Dyspozycyjność	Gotowość do pracy w dowolnym czasie lub miejscu, w zależności od potrzeb pracodawcy
Umiejętności językowe	Stopień znajomości języków obcych
Praca biurowa	Umiejętność samodzielnej organizacji i prowadzenia prac biurowych
Umiejętności kierownicze	Zdolności kierownicze i organizacja pracy własnej i innych, koordynowanie pracy innych osób, dyscyplinowanie innych osób

Ważne pytanie?

Co ważnego wynika dla nas jako przedstawicieli organu prowadzącego szkołę – w kontekście podnoszenia jakości pracy szkół i placówek oświatowych w kontekście wyzwań XXI wieku?

**Doskonalenia zawodowe nauczycieli
na poziomie centralnym
Centralne placówki DZN
Centralne projekty szkoleniowe skierowane do nauczycieli**

**Doskonalenie zawodowe nauczycieli
na poziomie wojewódzkim
Systemowe wsparcia nauczycieli w zakresie doradztwa metodycznego
Systemowe wsparcie nauczycieli w realizowaniu centralnym projektów
szkoleniowych**

**Doskonalenie zawodowe nauczycieli w JST
w zakresie rozwoju lokalnych systemów oświaty
w zakresie planów rozwoju szkół**

**Plany DZN w JST powiązane
z kierunkami polityki oświatowej państwa**

Raport NIK o Doskonaleniu zawodowym nauczycieli

Raport NIK Nr ewid. 50/2012/P11073/KNO KNO-4101-03-00/2011

Prezydenci, burmistrzowie i wójtowie (organy prowadzące szkoły) powinni:

- 1) rozpoznawać potrzeby w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w prowadzonych szkołach i placówkach,
- 2) **zapewnić przestrzeganie obowiązujących zasad planowania i finansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli.**

Dyrektorzy szkół publicznych powinni zarządzać rozwojem zawodowym nauczycieli, ukierunkowując go na pełną realizację podstaw programowych nauczania oraz potrzeb szkoły, m.in. poprzez udział w odpowiednich formach i zakresie ich kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Dziękuję za uwagę

Dorota Tomaszewicz
Ekspert merytoryczny
Coach ICC 😊 trener 😊 asesor
AC/DC 😊 ekspert ORE

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

